

FIȘA DISCIPLINEI (licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	de limba și literatura română și științele comunicării
Domeniul de studii	Limbă și literatură
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii/calificarea	Limba și literatura română – O limbă și literatură modernă (franceză, germană, italiană, spaniolă) Limba și literatura engleză – Limba și literatura română Limba și literatura ucraineană – Limba și literatura română

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	NORMĂ ȘI ABATERE ÎN LIMBA ROMÂNĂ ACTUALĂ				
Titularul activităților de curs	prof. univ. dr. Niculina IACOB				
Titularul activităților de seminar	prof. univ. dr. Niculina IACOB				
Anul de studiu	II	Semestrul	4	Tipul de evaluare	Colocviu
Regimul disciplinei	Categorica formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară				DS
	Categorica de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DA

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

Număr de ore pe săptămână	2			Seminar	2	Laborator		Proiect	
Totalul de ore din planul de învățământ	28			Seminar	28	Laborator		Proiect	

Distribuția fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	10
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	15
Tutoriat	-
Examinări	2
Alte activități:	

Total ore studiu individual	45
Total ore pe semestru	75
Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	Discipline studiate anterior: Introducere în lingvistică; Limba română contemporană (Fonetică, fonologie; Lexicologie; Morfologie; Sintaxă); Istoria limbii române; Dialectologie
Competențe	Cunoașterea principalelor noțiuni de lingvistică și a celor de fonologie, lexicologie, morfologie și sintaxă

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• sală de curs dotată cu tablă; acces la bibliografie
Desfășurare aplicații	Seminar • sală de curs dotată cu tablă; acces la bibliografie

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1: stăpânirea terminologiei de specialitate; CP5: definirea conceptelor de bază ale fonologiei, ortografiei, morfologiei, sintaxei; CP5: analiza corectă a faptelor de limbă; CP5: aplicarea conștientă a normei; CP3: explicarea cauzelor care determină abaterile de la normă.
Competențe	CT1: utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în deplină concordanță cu etica

transversale	profesională; CT2: relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.
--------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Cursul își propune să-i motiveze pe studenți pentru: <ul style="list-style-type: none"> - formarea capacităților necesare înțelegerii și prezentării coerente a sistemului limbii române contemporane; - explicarea mecanismului după care funcționează norma, tendința, inovația și abaterea de la normă; - înțelegerea modului în care morfologia intervine în stabilirea normelor ortografice; - formarea deprinderii de a analiza critic normele impuse prin lucrările normative în vigoare la un moment dat.
Obiective specifice	La terminarea cursului, studenții trebuie să fie capabili: <ul style="list-style-type: none"> • O1 – CP1: să definească și să întrebuințeze corect termenii cu care operează; • O2 – CP5: să aplice norma în mod conștient și nu doar ca simplu automatism; • O3 - CP3: să-și formeze deprinderi de analiză a părților de vorbire, necesare rezolvării subiectelor cu care se va confrunta în ipostaza de candidat la concursul de titularizare în învățământ și apoi în activitatea la catedră; • O4 – CP5: să analizeze fenomenul gramatical și să înțeleagă cauzele dificultăților de interpretare a faptelor de limbă, dar și cauzele dificultăților care generează greșeli de construcție în diferite contexte; • O5 – CP5: să explice, din perspectiva gramaticii strict didactice (formarea lui ca formator), toate aspectele ce țin de fenomenul gramatical; • O6 – CP 4 (CT 2): să realizeze un proiect în colaborare, folosind corect și expresiv cunoștințele într-o situație reală de comunicare.

8. Conținuturi

Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Raportul dintre normă, tendință, inovație, abatere. Normă unică sau normă în variație liberă admisă? O1, O2	2	expunerea; conversația;	- modul de organizare a activității de predare: frontal, pe grupe; - resurse materiale folosite în activitatea de predare: suport de curs; fișe de lucru; bibliografie.
2. Morfologie și ortografie. Principiul morfologic al ortografiei române actuale. Ortografii impuse de asigurarea unității morfematice a cuvântului O3, O4, O5	2	demonstrația didactică; problematizarea;	
3. Structura morfematică a cuvântului condiționează ortografia: despărțirea cuvintelor în silabe ținând seama de structura lor; scrierea corectă a cuvintelor cuprinzând litere duble O2, O3, O5	2	învățarea prin descoperire; brainstormingul; sistematizarea.	
4. Norma actuală în exprimarea categoriilor gramaticale ale substantivului. Încadrarea la declinare O3, O4, O5, O6	2		
5. Scrierea cu -i, -ii, -iii; marcarea desinențială a opoziției de caz la substantivele feminine: scrierea corectă a cuvintelor derivate. Exerciții. Concurența dintre desinențele cazuale -e și -i, urmate sau nu de articolul -i; întrebuințarea corectă a adjectivului pronominal de întărire. Exerciții Reorganizarea conjugărilor. Situația actuală. O3, O4, O5	2		
6. Situații în care substantivele prezintă forme literare libere de gen în DOOM ² . Se vor selecta din DOOM ² situații în care substantivele prezintă forme literare libere de gen în ce măsură norma actuală continuă norma veche sau se constituie într-un element de noutate al DOOM ² față de DOOM ¹ . Este sau nu justificată schimbarea. O2, O3, O5	2		
7. Situații în care substantivele prezintă forme literare libere de număr și forme diferite, specializate semantic. Se vor selecta din DOOM ² situații în care substantivele prezintă forme literare libere de număr și forme diferite, specializate semantic. În ce măsură norma actuală continuă norma veche sau se constituie într-un element de noutate al DOOM ² față de DOOM ¹ . Este sau nu justificată schimbarea. O3, O4, O5, O6	2		

8. Aspecte noi cu privire la adjectiv, pronume, numeral. O3, O4	2	conversația; demonstrația didactică; problematizarea; învățarea prin descoperire; metoda exercițiului; brainstormingul; sistematizarea.	- moduri de organizare a activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe; - resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte-suport pentru analiză; fișe de lucru.
9. Exprimarea sensurilor modale și temporale în limba română actuală. O2, O3, O5	2		
10. Rolul morfologiei în scrierea corectă a formelor verbale de indicativ, conjunctiv prezent și de imperativ prohibitiv. Exerciții. O5, O6	2		
11. Situații în care verbele prezintă normă unică sau normă în variație liberă în ce privește formarea prezentului la indicativ și la conjunctiv cu sau fără sufix flexionar. Se vor selecta din DOOM ² astfel de cazuri. În ce măsură norma actuală continuă norma veche sau se constituie într-un element de noutate al DOOM ² față de DOOM ¹ . Este sau nu justificată schimbarea. O3, O4, O5, O6	2		
12. Abateri și restricții ale întrebuintării unor prepoziții și conjuncții în limba actuală O5, O6	2		
13. Analiza conținuturilor prevăzute în programele școlare și actualizate în manualele școlare alternative în uz, din perspectiva modului în care se insistă asupra aspectelor care țin de fixarea normelor la diferite niveluri ale limbii O3, O4, O5, O6	4		

Bibliografie

1. AVRAM, Mioara, 1986, *Gramatica pentru toți*, București
2. CONSTANTINESCU DOBRIDOR, Gh., 1979, *Morfologia limbii române*, București
3. COTEAU, Ion (coord.), 1974, *Limba română contemporană*, vol. I, București
4. COTEAU, Ion, 1982 (și după 1990, f.a.), *Gramatica de bază a limbii române*, București
5. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, 1982, București (DOOM¹)
6. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, 2005 (DOOM²)
7. DIMITRIU, Corneliu, 1979, *Gramatica limbii române explicată. Morfologia*, Iași
8. DRAGOMIRESCU, Alina; NICOLAE, Alexandru, 2011, *101 greșeli de lexic și de semantică*, București, Editura Humanitas
9. *Gramatica de bază a limbii române*, 2010, București
10. *Gramatica limbii române*, 1963, vol. I, EA, București
11. *Gramatica limbii române*, vol. I, *Cuvântul*; vol. II, *Enunțul*, 2005, EA, București
12. GRAUR, Al., *Tendențele actuale ale limbii române*, 1968, București
13. GUȚU ROMALO, V., 1972, *Corectitudine și greșală*, București
14. IACOB, N., 2002-2006, *Morfologia limbii române*, partea I, partea a II-a, Suceava
15. IONESCU-RUXĂNDIOIU, Liliana, 1999, *Conversația - Structuri și strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, București
16. IORDAN, I.; GUȚU-ROMALO, V.; NICULESCU, Al., 1967, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, București
17. IORDAN, I., ROBU, Vl., 1978, *Limba română contemporană*, București
18. IRIMIA, D., 1997, *Gramatica limbii române*, Iași
19. MARTINET, A., 1970, *Elemente de lingvistică generală*, București
20. MOLDOVEANU, Gh.; IACOB, N., 2006, *Principii de scriere românească*, Iași
21. NEDELICU, Isabela, 2012, *101 greșeli gramaticale*, București, Editura Humanitas
22. SALA, Marius, 2010, *101 cuvinte moștenite, împrumutate și create*, București, Editura Humanitas
23. ȘUTEU, Fl; ȘOȘA, E., 1996, *Ortografia limbii române*, București

Bibliografie minimală

1. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, București, 1982 (DOOM₁)
2. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, 2005. (DOOM₂)
3. DRAGOMIRESCU, Alina; NICOLAE, Alexandru, 2011, *101 greșeli de lexic și de semantică*, București, Editura Humanitas
4. NEDELICU, Isabela, 2012, *101 greșeli gramaticale*, București, Editura Humanitas
5. SALA, Marius, 2010, *101 cuvinte moștenite, împrumutate și create*, București, Editura Humanitas

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei sunt similare cu cele ale disciplinelor echivalente din programelor de studii ale universităților din țările europene. Ele corespund competențelor specificate din planurile de învățământ ale FLSC (și, implicit, din RNCIS). Însușirea acestor conținuturi este fundamentală pentru formarea specialiștilor în domeniul

restrâns al limbii române sau în domeniul extins al lingvisticii și filologiei, indiferent care ar fi domeniul de activitate pe care și l-ar alege. Nu în ultimul rând, studierea acestei discipline îi asigură studentului baza pentru exprimarea corectă în limba maternă, dar și pentru studierea altor limbi moderne.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> • Atitudinea pozitivă față de studiul/ analiza/ cercetarea unor chestiuni legate de temele abordate la curs/seminar. (CT 1); • Nota 5 la lucrarea semestrială (CT 1, CT 2); • Participare activă la activitățile de seminar și demonstrarea capacității de documentare, prin prin utilizarea onestă a bibliografiei (CT 1); • Criterii specifice disciplinei (utilizarea corectă a terminologiei de specialitate, analizarea fenomenul gramatical; înțelegerea cauzelor care conduc la dificultăți de interpretare a faptelor de limbă și a celor care generează greșeli de construcție în diferite contexte) (CP 1, CP 3, CP 5). 	<p>Evaluare pe parcurs: Lucrare scrisă cu nota minimă 5. Participare activă la seminar.</p> <p>Evaluare sumativă: Analizarea răspunsurilor/ interacțiunii la colocviu.</p>	<p>50%</p> <p>50%</p>

Standard minim de performanță

Standarde minime pentru nota 5:

- însușirea principalelor noțiuni, idei și teorii din domeniul limbii române contemporane;
- explicarea mecanismului după care funcționează norma, tendința, inovația și abaterea de la normă;
- înțelegerea modului în care morfologia intervine în stabilirea normelor ortografice;
- deprinderea de a analiza orice parte de vorbire, ținând seama de caracteristicile clasei;
- parcurgerea unei bibliografii minime (două cărți din cele indicate).

Standarde minime pentru nota 10:

- abilități, cunoștințe certe și profund argumentate;
- exemple analizate, comentate;
- mod personal de abordare și interpretare; analizarea în mod critic a normelor impuse prin lucrările normative în vigoare la un moment dat.
- parcurgerea a 4 lucrări din bibliografia indicată.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
29.09.2021		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
1.10.2021	

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
1.10.2021	